

לרפואת רחמים בן אסתר, לרפואת רחל ציון בת אודיה, לעילוי נשמת לאה מרים בת נחמיה ע"ה

פרשת ראה

ההצלחה והעושר, וישתמשו באבן זו לחלון שדרכו נכנס אור השמש, להראות שיהיה להם שפע ברכה והצלחה, ממגד תבואות שמש. ואבן אקדח זו אבנו של שבט לוי, שהוא הממונה על העבודה במקדש, ולכן יהיו השערים מאבן זו, וכל האבנים של שאר השבטים ייקבעו בשאר המקומות, ללמד שכל השבטים יתאחדו לעבודת ה', ולא ייחצו עוד לשתי ממלכות]. (יג) ומלבד זאת, לא תהיה סיבה למחלוקת מחמת דעות כוזבות והשקפות מוטעות, כפי שהיה בזמן בית המקדש השני, שהיתה מחלוקת בין החכמים לבין הצדוקים והבייתוסים, כיון שלעתיד לבוא **וְכָל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ לְמוֹדֵי ה'**, שיקבלו את הלימוד והאמונה מה', ולא תהיה מחלוקת בדברים אלו, ועל ידי זה, **וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל**, כי יהיו כולם בשלום זה עם זה. (יד) וגם לא ייראו באותו זמן מהאויבים החיצוניים, כי **בְּצִדְקָה תִּכְוֶנֶנִי** - על ידי המעשים הטובים שבין אדם למקום, יהיה גמר הבנין של ציון, **וְרַחֲמֵי מַעֲשֶׂיךָ**, והיינו מעבירות שבין אדם לחבירו, ועל ידי זה יינצלו מאויבים. ובזכות ההנהגה הצדיקה בענינים שבין אדם למקום, דעי **כִּי לֹא תִירָאֵי** מאויבים שיעשקו את ממונך, ובזכות המצוות שבין אדם לחבירו, **וּמִמַּחֲתָה** - ממי שבא להורגך לא תיראי, **כִּי לֹא תִקְרַב אֲלֵיךָ**. (טו) הן גור

ספר ישעיה, פרק נד (יא) בפסוקים הקודמים נאמרה הנבואה המבשרת על קיבוץ הגלויות לארץ ישראל, אמנם באותו זמן עדיין תשב ציון חרבה, ועל אף שמלאה הארץ בבני ישראל השבים מארצות גלותם, הרי שעדיין ציון, שהיא **כְּעֵנִיה**, תהיה **סְעֵרָה** בחמת רוחה על כך שעדיין **לֹא נִחְמָה**, כיון שהיא עדיין חרבה, ואומר לה ה', **הֲנֵה אֲנֹכִי מְרַבֵּץ בְּפוּךְ אֲבְנֵי־יִשְׂרָאֵל** - האבנים שעליהם ירצו יסודות בנין ציון יהיו אבני נופך, **וְיִסְדֹּתֶיךָ בְּסִפְרִים** - והיסודות עצמם יהיו מאבני ספיר. (יב) **וְשִׁמְתִי כְּדָד שְׁמֹשֶׁתֶיךָ** - החלונות יהיו מאבני שהם, **וְשִׁעְרֶיךָ אֲשִׁים לְאֲבְנֵי אֲקָדָח**, שזהו מין אבן יקרה, **וְכָל גְּבוּלְךָ יִהְיֶה לְאֲבְנֵי חֲפָץ**, וכיון שתהיה העשירות גדולה כל כך, עד שכל בנין ציון יהיה מאבנים יקרות, תתבטל הסיבה למחלוקת בין בני האדם, הנגרמת מחמת שיש עשירים ועניים, ואילו באותו זמן כולם יהיו עשירים. [ונרמזו בזה גם האבנים הטובות שהיו בחושן, כי הנופך היא האבן של שבט יהודה, שזהו שבט המלכות, והוא יהיה המצע של היסוד. והיסוד עצמו יהיה מאבן ספיר, שזו האבן של שבט יששכר, שהוא שבט לומדי התורה, והם יהיו היסוד, ונמצא שתהיה ציון מושתתת על כתר מלכות וכתר תורה. אבן שוהם היא האבן של שבט יוסף, וזהו אות

למצוות שהם חובה על האדם כמו לימוד התורה והמצוות התמידיות. ובנוסף לכך, **וּלְכוּ שִׁבְרוּ בְּלוֹא כֶסֶף וּבְלוֹא מַחִיר, יַיִן וְחֶלֶב**, שהם המשל לדברים שאינם חובה, כמו עניני חסידות וידיעת המושכלות וכדומה, שהם כמו יין וחלב הבאים לתענוג, ואינם הכרחיים לקיום הגוף. (א) וממשיך ומוכיח את בני דורו, **לָמָּה תִּשְׁקְלוּ כֶסֶף לְנִבְיֵי הַשֶּׁקֶר, בְּלוֹא לֶחֶם** - ולא תקבלו דבר שהוא מועיל לגוף כמו לחם, **וַיִּגְיַעְכֶּם** - גם אם תתנו להם את כל הדברים שיגעתם בהם, **בְּלוֹא לִשְׂבָעָה** - הם יתנו לכם תמורתו דברים שאינם ראויים כלל לאכילה וּלְהִשְׂבָּעָה, ובמקום זאת, **שְׁמַעוּ שְׁמוֹעַ אֵלַי**, לדברי ה' האמיתיים, **וְאֲכָלוּ** מאכל טוב הראוי לאכילה וּלְהִשְׂבָּעָה, **וְתִתְעַנְּגוּ בְּדָשׁוֹן נַפְשְׁכֶם**, כמו על ידי שתיית יין וחלב. (ב) **הִטּוּ אַזְנוֹכֶם** לשמוע דברי, **וּלְכוּ אֵלַי, שְׁמַעוּ** והבינו ותקבלו את דברי, **וְתַחֲי נַפְשְׁכֶם** הרעבה וצמאה לדברי אלהים חיים, **וְאֲכַרְתֶּה לָכֶם בְּרִית עוֹלָם**, לשמור לכם את **חֲסֵדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים**. (ג) **הֵן עַד לְאוֹמִים נִתְּתִיו** - הרי את דוד ואת זרעו אחריו, שעמו נכרתה הברית שהוא המשיח, והכנתיו שיהיה עד כנגד העמים, להתרות בהם שישובו אל האמונה האמיתית, וכן שיהיה **נְגִיד וּמְצִוֵה לְאֻמִּים** - לשפוט בענינים שבין עם לעם. (ד) וכיון שזו תכליתו בעולם, **לִכֵּן הֵן גּוֹי לֹא תִדַע, תִּקְרָא** אל האמונה בה', **וְגוֹי לֹא יִדְעוּדָה, אֲלֵיךָ יְרוּצוּ** לשמוע בקולך, וקריאתך אליהם תהיה **לְמַעַן ה' אֱלֹהֶיךָ**, שיאמינו בו, וריצתם אליך תהיה **וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל כִּי פִּאֲרָךְ** - מחמת שה' שהוא קדוש ישראל, הוא הפאר שלך, ומחמת כן כולם ירצו לסור למשמעתך.

יְגוּר - וכי יהיה מי שיתגרה בדך מלחמה, **אֶפְסָ מְאוֹתַי** - ולא יהיה הדבר מאיתי, וכיון שכל דבר נעשה מעם ה', אם כן, **מִי גֵר אֲתָדָה** - מי הוא שיערב ליבו להתגרות בדך מלחמה להורגך, או מי הוא **שְׁעָלֶיךָ יְפוֹל** לשלול את ממונדך, והלא כיון שלא נגזר הדבר מעם ה', לא יהיה מי שיוכל להזיק לך. (ה) **הִנֵּה, אֲנֹכִי** הוא **שִׁבְרָתִי** את **הַחֶרֶשׁ** עצמו, המייצר את החרב, וכן את האמצעים שעל ידם הוא **נִפְחַ בְּאֵשׁ פְּהָם** כדי לעשות זאת, כי מה שהאש נדלקת על ידי הנפיחה בגחלים, ומה שהברזל ניתך באש, דברים אלו הם נעשים ברצון ה' וגזירתו, **וּמוֹצִיא** על ידי זה החרש את **הַכְּלִי לְמַעֲשָׂהוּ, וְאֲנֹכִי בְּרָאתִי מִשְׁחִית לְחַבֵּל** - וגם את הברזל עצמו, שהוא החומר המשחית, ברא ה'. (ו) וכיון שהחומר עצמו, האדם הפועל בחומר, והתכלית של הדברים, נעשים על ידי ה', וה' אינו רוצה שייזקו ישראל, **לִכֵּן כָּל כְּלִי יוֹצֵר** כדי להיות מזומן **עָלֶיךָ** להורגך, **לֹא יִצְלַח. וְכָל לִשׁוֹן תִּקּוּם אֲתָדָה לְמִשְׁפָּט**, להתווכח בענייני אמונות ודעות, **תִּרְשִׁיעֵי** אותו, **זֹאת נִחְלַת עֲבָדֵי ה'**, **וְצַדִּיקְתֶּם** - וזהו השכר על צדקתם ומעשיהם הטובים, **מֵאֲתִי, נְאֻם ה'.** (פרק נה א) עתה חוזר הנביא לדברים שפתח בהם לעיל (פרק נ), שבהם הוכיח את בני דורו על כך שאינם מאמינים לדברי נביאי האמת, והולכים אחרי נביאי השקר, ועתה ממשיך וקורא לבני דורו, **הוֹי, כָּל צָמֵא לָכוּ לְמִים**, כי המים הם המשל לאמונות והדעות היסודיות שאין הנפש היהודית יכולה להתקיים בלעדיהם, כמו האמונה במציאות ה' ובשכר ועונש, **וְאֲשֶׁר אֵין לוֹ כֶסֶף, לָכוּ שִׁבְרוּ וְאֲכָלוּ** - תוכלו להשיג ללא כסף לחם לאכול, שזהו המשל